

هیئت ملی

بوتون خلق طرفیندن گنجیش اختیارات ایله انتخاب اولونان سگیز یوز نفرلیک بویوک کنگره فوق العاده منظم، ولی گورولتولو کنجدی. دردلری دنشلمیش خلق نماینده لری شدید احساسات ایله ایسته دیکلرینی دنمکده بیر بیرینه سبقت ندیر دیلر. کنگره ده میدانا آتیلان شعارلار خلق حاکمیتینی یاراتماق اوزرینده ایدی. جوشه گلن احساسات بعضاً کنگره نی اساسی شعارلاریمیزین چارچوواسیندان کناره چکمک تمایلو ایجاد ندیردی سه، فرقه رهبرلری فرقه نین تاکتیکی اوزره یالنیش افکار و احساساتین قباغینی آلیب دوزگون مجرایه چکمگه موفق اولوردولار. مثلا قیرمیزی انقلابدان دانشان بیر نماینده نین یالنیش فکرینه آقای پیشه وری بنله جواب وئردی: (من کئچن گونکو شعارلاری و ایسته دیکلریمیزی تکرار ندیرم. بیز نوزموزو ایراندان مجزا بیلیمیریک بیز مشروطه نی دیریلتمک ایسته بیریک. بیزیم دانشان یولداشلاریمیزین بو موضوعو مراعات نتمگی لازمیدیر. بیزه دشمنلریمیز جور- بجور تهمتله آتیرلار. مثلا ترکیه رادیوسو دنیرکه، تبریزده عصیانچیلار اداره لری اشغال ندیلر. بیزیم رادیو ایستگاهیمیز یوخدور که، دنیا به بیلدیره ک که، بونلار هامیسی مزخرف و افترا دیر. بیز ایران استقلالینا علاقه مندیک. بیز فقط آذربایجان ملی مختاریتینی آلماقدان نوتری اقدام ندیریک و بو باره ده بیر نفریمیز قالینجایا قدر مبارزه دن یورولمایاجاییق. ایندی دانشانلاریمیز بو موضوعو کاملاً مراعات نتمه لیدیرلر.)

کنگره نین فعالیتیندن بیر نمونه اولماق اوزره اونون اوچونجو جلسه سینین مذاکراتیندان بیر قسمتی بورادا درج ندیلیر:

آقای الهامی - مشروطه مملکتی مجلس و انجمنلردن تشکیل تاپار و بونلاری اساسلانديران مؤسسان مجلسيدير. بيزيم بو کنگره ميزين انتخاب اولوب و تشکیل تاپماسی که، عموم آذربايجان ملتین طرفیندیر، مجلس مؤسساین وظیفه سینی دانیشماق دئمک اولور. بيزيم بورادا حاضر اولان محترم نماینده لريميز نوز مهم و آغير وظیفه لرینه واقف اولماليدير. نئجه که، بيزيم محترم رهبريميز آقای پیشه وری نوز نطقینده دندیلر، هر بير فرد آذربايجانلی آیری ایرانیلاردان آرتیق ایران استقلالینا و بایراغینا علاقه مند دیر. من سوزومو خلاصه ندیب دنیره م که، بو کنگره ده بیز نله تصمیملر توتمالیيق که، گلجک نسلیمیز بیزه نفرت نتمه سین و بیزه رحمت اوخوسونلار.

یاشاسین ایرانین استقلالی!

یاشاسین آذربايجانین حق مطالباتی! (آقیشلار).

سونرا آذربايجان دموکرات فرقه سینین مرکزی کمیته سینین عضو و قوجامان رهبرلریمیزدن آقای شبستریه سوز و نریلدی.

آقای شبستری - ایران کیمی ساحه سی ویری بویوک اولان بیر مملکتده ۲۰۰ میلیون قدر نفوس یاشایا بیلر. ایراندا عدالتسزلیگین نتیجه سینده ۱۰ و یا ۱۵ میلیون آرتیق نفوس یوخدور. ۴۰ ایل قاباق ایراندا آذربايجان ملتی قیام ندیب ایران ملتی ایچون آزادلیق آلدی. او موقعده آزادلیغین مرکزی آذربايجان ایدی. اوندا آلینان آزادلیق و مشروطیت بیر اندازه دیری اولوب خلقیمیز اوندان بیر اندازه استفاده نتمگی بیلیردیلر. اوندان سونرا که، مشروطه و مرکزی تهران انتقال تاپدی، مشروطه و آزادلیغین البته رنگی دگیشندلی. بنله که، استبداد دؤره سیندن داها آرتیق خلقه ظلم و فشار وارد اولدو. شهریوره قدر ملتیمیز پهلو کیملرین و اونون دؤره سینده یغیلان جوجه دیکتاتورلارین نهایت فشاری آلتیندا یاشاییردیلا. شهریوردن بو طرفه پهلو طرفدارلاری مملکتی ویرانه یه و ملتی اسیره چنویردیلر. امنیتیمیزی گؤرورسوز که، نه فلاکت حالا سالدیلار. دموکرات و آزادیخواه خلقیمیز دؤرد ایل

شهریوردن سونرا انتظار حالدا یاشاییب و بیر نتیجه آلمادیقلارینا گۆره اول بیرنجی دموکرات فرقه سینین بیاتیه سینى و نردیلر. بو گۆنکو گونده نوز حقلرینی طلب نتمکدن نوترى خلق کنگره سی تشکیل اولوب و خلقیمیزین آرزولارینی عملی نده چکدیر. (گورولتولو آقیشار)

آقای افتخاری سردرود نماینده سی- محترم آقالار! ۴۸ کندی ۳۶ مین نفری طرفیندن سیزه سلام یئتیریب و خلق کنگره سین تبریک ندیرم. ایران انتخاباتینین اولی غلط اولموشدو. ملت مجلسینده قند، شکر، یومورتا، یئر آلماسی، لاستیک آلونری اولماز. مجلسده ملت قایغیسی چکن اشخاص لازمیدیر. بونلار نوزلری ده بیلیرلر که، غلط ایشله بیرلر. همان نماینده لرین عملیاتی نتیجه سینده دیر که، ژاندارملارین تفنگ فونداقلاری بیزیم باشلاریمیزدان یاغیر. بیز ارتجاعین بو ظلمکار حکومتینین جنایتلرینه سون قویوب نوز ایالت و ولایت انجمنلریمیزی وجوده کتیره جیبک.

خلیل آذر. ملک کندی طرفیندن- ملک کندی و اونون حومه سی طرفیندن بو کنگره یه آتشین سلام عرض ندیرم. بیز قانون اساسینین اجرا اولونماسینی ایسته بیریک. ارتجاعی دولت آذربایجان ملتینین یخه سیندن الینی چکسین. بو فجایع و ظلملرین رفیعنی بو خلق کنگره سینین چبخاردیغی قرارلاریندان گۆزله بیریک. ملک کندینده نچه گون قاباق نولدورولن ۲۰ یاشیندا بیر جوانین انتقامین و اونون قاتلرینین ملی محکمه یه ونریلمه سینى بیز بو کنگره دن ایسته بیریک.

یاشاسین ایرانین استقلالی!

یاشاسین آذربایجان ملتینین گلجک سعادت و خوشبختلیگی!

آقای یزدانی خوی نماینده سی بیر قوجا آروادین آقای پیشه ورییه گۆندریدیگی بیر جوت جوراب باره سینده صحبت ندیب او قوجا آروادین تاپشیر یقلارینی اظهار نندی:

او قوجا آرواد دندی که، سیزین رهبرلریزدن خواهش ندیریک او ژاندارملارین ظلموندن بیزی و بیزیم بالالاریمیزی خلاص نتسین خاتمه ده علاوه نتدی: یاشاسین آذربایجان خلقنین ملی مختاریتی!

آقای پیشه وری قوجا آروادین جوراب گوندرمه سینی تذکر وئریب دندی: من افتخار ندیره م و جورابی آذربایجانین گلجک موزه سینه گوندریب و آذربایجان آنا-باجیلاریمیزین احساساتینی دیریلده جیبیک، قوی گلجک قیزلاریمیز، مهندس و دکتر قادیلاریمیز سوادسیز خوی باجیلاریمیزین تحفه سینی گوروب اونون احساساتیندان سرمشق آسینلار.

اردبیل نماینده لریندن آقای جودت صحبت نتدیلر:

صفویلرین امانگاهی باره سینده که، "کدوک" ده ۳۰۰ ایلدن قابق دوزلیبیر، دانیشدی و ایرانین بدبخت و ویران حالدا قالماسینا اشاره نده ره ک اوچ گون کدوک ده قالمالارینی دندی و علاوه نتدی که، آذربایجان ملتی تمام نوز دردلرینی بیلیر و بو کنگره دن فقط عمل گوزله بیر. من آخردا ندیره م یاشاسین ایران و آذربایجان!

آقای فتاحی- مشگین نماینده سی دندیلر که، صمیم قلبه بو کنگره نی تبریک ندیرم. بیزیم آذربایجانین ناموسلو اوغلو دکتر ارانی دنییر: بیر ملت یاشاماغینا گوره اجتماعی محیلینی اصلاح نتمگه مجبور دور. بیزه معارف، بهداشت لازمدیر. بیزه بیر فرقه لازمدیر که، ملتیمیزین احتیاجاتینی تأمین نتسین. من بنله خیال ندیرم که، آذربایجان ملتینه ایندی مجلس ملی انجمن ایالتی و ولایتلردن افضل و لازمراق دیر. من دنییرم یاشاسین آذربایجانین ایگیت جوانلاری که، نوز ملتینی ایسته بیر فلاکتدن نجات وئرسین! (آلقیشلار)

آقای اسحق- ماکو نماینده سی. سلام یولداشلار (آلقیشلار). خوشوقتم که، آذربایجان آزادخواهلاریله بیر جلسه ده شرکت ندیرم. به قول سعدی:

سر که، نه در راه عزیزان بود بار گرانیست کشیدن به دوش

باش گرک ملت یولوندا گنتسین. ملی حکومت باره سینده دانیشدیلار. یولداش حضرت علینین کلاملاریندان دنیب نتیجه آلدیلار که، آدام نوز پنجه سی سایه سینده اوجالا بیلر. وقت قورتارماسینا گوره آقای اسحقین سوزلرینه خاتمه وئرلیدی.

آقای خرمدل کبریت سازی نماینده سی- انجمن ایالتی و ولایتی مرکزدن آیریلماق دگیل. بیز مجلس شورایه ده نماینده گوندهر جیبک و قطع رابطه ده مجلسدن نتمیریک. ولی منیم نظریمه گوره انجمن ایالتی و ولایتی بیزیم دردلریمیزه چاره نده بیلمز. آخرده دنیرم: یاشاسین آذربایجانین ملی مجلسی! بیز نوز ملی مجلسیمیزی آچمالیق.

آقای خورشیدی- منیم سوزوم دشمنلریمیزه خطابدیر. بیز ایراندان آیریلماچایلیق. ایران بیزیمدیر و بیزده ایرانین. ولی انجمنلر قانون اساسیده یازیلان ماده لردن دیر. دولتین ملته تکیه سی اولماسی لازم دیر. بیزیم دولتیمیزین ابداً ملته تکیه سی یوخدور. یاشاسین ایران استقلالی و آذربایجانین دموکرات فرقه سی!

آقای پیشه وری- بو جلسه ملت کنگره سیدیر. بو کنگره ده فقط قرار و تصمیم آلینمالیدیر. بو کنگره ده ژاندارم سرنیزه سیندن مظلوم اولانلار و اشتراک ندیرلر. ترکیه رادیو لارینین تهمتلرینه باخماییب بو کنگره آذربایجان ملتینین آزادلیغینی آلماق ایسته بیر. بیز گوره ک بیزیم شعارلاریمیز دوزدور یا یوخ. گوره ک بیزه مختاریت لازم دیر یا یوخ. بورادا کارگر و کندلی نوز سوزلرینی دنیه بیلرلر. ولی مجلسده بیزیم وکیللریمیز قویون کیمیدیرلر. بیزیم کادریمیز وار و بو جلسه اونو اثبات ندیر. گونون جریانی رهبرینی یارادار.

آقای زمانی- هشتروده محالی طرفیندن تبریک عرض ندیرم. انجمن ایالتی و ولایتی عوضینه مجلس ملی لازم دیر.

یاشاسین ایران و آذربایجان! (آلقیشلار)

آقای پنبه نی، حسن علی خیراللهی- شمس تبریزینین شعرینی اوخودو و پیشنهاد نله دی که، بو استبداد مجسمه سینی گلستان باغیندان گؤتورسونلر. بیزه مختاریت لازمدير. بیز اونو آلا بيله ریک و بیزه مانع توره تمک اولماز.

آقای سعیدی اورومیه نماینده سی تبریک و سلام عرض نله دی. مختاریته راجع دانیشدیلار و دندیلر: بیز نوز نومییزی نوزگه دن یاخشی اداره نده بيله ریک. بیزه تهمت و افترا دنیلرین نظرلری فقط آذربایجان ملتینی بو عماقدیر. من نوزوم افشار طایفه سیندیم. آذربایجان دیلینه راجع صحبت نله دیلر من بو عقیده ده یم که، آذربایجان نوزونو اصلاح نده ندن سونرا ایرانی دا اصلاح نله سین و ایرانی بیر آبرومند مملکت نله سین. آذربایجان ایرانین باشیدیر. یاشاسین آذربایجان و مختاریتیمیز!

آقای بی ریا- محترم نماینده لر و کارگرلر، ارسباران طرفیندن منه سفارش ندیلر که، بو کنگره نی تبریک نده م. صفوی کیمی فرماندارلار و دکتر قاسمخان کیمی کثیف عنصرلرین ظالم پنجه لری آلتیندا آرادان گنده ن ارسباران زحمتکشلری طرفیندن بو عظمتلی کنگره نی تبریک ندیرم. سونرا آقای بی ریا، پنبه نینین پیشنهادینا گوره، قدیم بیر شعری اولان "شاه قاجدی ها" شعرینی اوخودو و دندی. دوغردور نولو دالینجا دانیشمازلار، اما او مرحوم بیزیم باشیمیزا نله بیر اویون گتیریب که، قیامته تک یادیمیزدان چیخمایاجاق.

هلال ناصری- مجلس مؤسسان بیزیم اساس مشروطه میز دیر. سیز اونا اهمیت وئرین. بودا مجلس مؤسسان کیمی جلسه دیر و سیز بنش ملیون نفوسون نماینده سی سینیز. سیزه من پیشنهاد ندیرم بو مجلس مؤسسان انجمن ایالتی و ولایتین عوضینه مجلس ملینی تشکیل وئرسین. بیزه آزادلیق وئرمه بیلر. اونا گوره اوندا مختاریته وار. بیز بورادا گرک قطعی تصمیم آلاق. او کندلیله بزازین مسئله سینی دندیکده جماعت گولدولر. یاشاسین کنگره میز. مسلح قونشولاریمیز کردلردن بیزه نماینده

وارد اولوب. ولی متأسفانه قاردا، سویوخدا مریض اولوب مریضخانه ده یاتیبیلار. او نماینده آقای داوودی دیر که، نوبرینین وسیله سیله تبریک ندیرلر.

آقای نوبری- آقای حاجی مصطفی داوودی کردلر طرفیندن بیزه نماینده گلیب و بیزه سؤز ونریرلر که، تمام قول و شرافتله هر دقیقه آذربایجانا هر پیش آمد اوز ونرسه بیزلرده اونا کمک نتمگه حاضریق. (اوزون آلقیشلار)

چشم آذر- ۳۹ ایل اول انجمن ایالتی- ولایتی ایراندا تشکیل اولوبدور. بیز بو مجلسی ملی مجلس آدلاندیراق. آذربایجانین مختاریتین تأمین نتمک ایچون آذربایجانین ملی سلاحلی قوه سی اولسون (آلقیشلار).
یاشاسین آذربایجانین مختاریتی! (آلقیشلار).

بو سیرادا آقای داوودی مجلسه وارد اولدولار (اوزون آلقیشلار). آقای داوودی نوز ملی دیلینده یعنی کرد دیلینده دانیشماق ایسترکن آقای پیشه وری دندیلر: چوخ خوشحالیق، بویورون نوز دیلیزده دانیشین. آقای داوودی دانیشماغا باشلادیلار (اوزون آلقیشلار).

آقای نوبری- آقای داوودینین فرمایشاتینی ترجمه ندیرم دئییه ره ک ترجمه یه باشلادیلار: نوزونو و یولداشی میرزا مناف کریم خانینی معرفلیک ندیرلر. "بیز ایرانلیق و ایران تجزیه سینه راضی دنلیک. بیز دولت مأمورلارینین ظلموندن و فشاریندان مجبور اولوب ملتیمیزی آزاد نتمک ایچون کردستان دمکرات فرقه سی آذربایجان دمکرات فرقه سیله تشریک مساعی نتمک ایچون همیشه هم فکر اولاجاقدیر.

آقای پیشه وری- تهران حکومتی ایشی بیر وضعیتیه سالیب که، کنگره میز گرک جدی قدملر گؤتورسون. تهران حکومتی عوض اینکه آذربایجان ملتینه رجوع نله سین، خارجی مقاملارا متوسل اولور. آذربایجان مسئله سی تبریزده حل اولونمالیدیر. بیر ملت نوز حقیقی دیریلتمگه گرک قادر اولسون. لندنده، ترکیه ده آذربایجان مقدراتی حل اولماز. فقط بیزیم ایشیمیز آذربایجاندا و بو کنگره ده حل

اولابلر. بیز متفق دولترله دوستوق. ولی نجه که، اونلار نوز ایشلرینه دایر هنج کسه دخالت اختیاری و نرملر، بیزده هنج کسه اختیار و نر میریک که، بیزیم ایشلریمیزه دخالت نئسینلر. بیزیم احتیاجیمیز تک دیل دنیل. بیزیم اقتصادیات، معارف و صنایع و باشقا جهتلدن ده احتیاجاتیمیز واردیر. بیز آذربایجان آدی داشیان ملتین مختاریتینی که، زنجان و همدان اطرافی دا اونا شاملدیر، ایستیریک. بیز قشقائی و مشهد ده یاشایان و آذربایجان دیلینده دانیشانلارا عاید صحبت نئمیریک. منیم نوز نویمه علاقم وار و بو نوین ده اداره اولونماسی، قیزدیریلماسی، آغاریلماسی و پنجره سینین دوزلمه سی نوز عهده مه دیر. بیز ایسته میریک بیزیم آتالاریمیزین قیرلری اوستونده خارجیلر گزیب و بیزه حاکمیت نئسینلر. سیز هر آد قویورسوز قویون، بیز نله بیر مجلس دوزلمه لییک که، آذربایجانلیدان اولسون. مرتجعلرین تانک- توپلاری گرک بیزیم جنازه لریمیزین اوستوندن کنچیب و بیزیم آزادلیغیمیزی اوندان سونرا پوزسون.

ایندی پیشنهاده وار که، بنش نفرلیک بیر کمیسیون انتخاب اولوب قرار چیختاسین و گون اورتادان سونرا قرارلاری کنگره یه و نرسینلر. منیم فکریمجه اوچ قرار اولمالیدیر:

- ۱- مجلس انتخاباتینا مراقبت نئمک.
- ۲- دنیا دولترینه و ایران خلقینه، مخصوصاً آذربایجان خلقینه، ایسته دیگیمیزی خبر ونره ک.
- ۳- گلجک مجلسین، یا انجمنین نظامنامه سی و نجه انتخاب اولاجاغی و وکیلرین سایی و محلی گرک بورادا تعیین اولونسون. مستقیماً بیر ملیون یاریم خلق بو کنگره ده شرکت ندیلر. بیزیم بو کنگره میز آذربایجان ملتینین اراده سیدیر. بورانین چیخاردیغی قرارلار آذربایجان ملتینین قرارلایدیر. گرک نهایت دقت اولونسون. گرک بیر ملی کمیته یا هیئت اولسون. هر بیر بندوق مدافعه نئمگه و اشکالاتی رفع نئمگه لازمیدیر. سونرا مجلسله گنده ن

نماینده لریمیز خلقیمیزه خبر و نرسین. بیز دندیکلریمیزی موقع عمله قویمالیق. آیری ایش لازم دنیل. بیرده انتخابات مسئله سیدیر. قرارلاری یازماق ایچون، بنش نفرلیک بیر کمیسیون انتخاب ندیلدی. سونرا کرد نماینده لرینین تبریک جوابینی آقای پیشه وری وئریب دندیلر که، کردلر آذربایجانیمیزین بیر عائله سیدیر. بیزله اونلارین آراسینا نفاق سالماسینلار. آقای قاضی محمد و کرد ملتینه بیزیم سلامیمیزی یئتیرین. بنله لیکله خلق کنگره سی مجلس مؤسسانه چنوریلیب گلجک بویوک نهضتیمیزین پایه سینی قویموش اولدو.

کتاب منبع سی: شهریورین اون ایکی سی

۱۳۲۴ - ۱۳۲۵

آذربایجان دموکرات فرقه سینین بیرنجی ایل دونومی مناسبتیه

مرکزی تبلیغات شعبه سینین نشریه سی

تبریز ۱۳۲۵

تایپ الیین: یاشار آذری

کتابخانانین اینترنت آدرسه: <http://www.javaan.net/nashr.htm>

پست آدرسه: BM IWSN, London WC1N 3XX, UK

ایمل آدرسه: yasharazarri@yahoo.com

نشر کارگری سوسیالیستی نین مسنوله: یاشار آذری

تایپ الیین تاریخ: ۱۳۸۵